

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona

Gyermekvédelem.

Az a rendelet, melyet a napokban intézett a tövényhatóságokhoz a gyermekvédelem dolgában Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, érdemes arra, hogy minden kötelességtudó közigazgatási főnök kívülről megtanulja. Mert ez a rendelet az első nagyarányu intézkedés a gyermekvédelem tekintetében. Nálunk ez az ügy roppantul el volt hanyagolva eddig. Hogy a statisztika néhány esztendő óta a népességi mozgalom stagnálását mutatja ki, azt nagyrészt gyermekvédelmi intézményeink hiányos voltának kell betudnunk.

A gyermekhalandóság ijesztően nagy ugy Budapesten, mint a vidéken, és nem szükséges magyarázni, hogy a gyermekhalandóság óriási hányada a törvénytelen gyermekekre esik. Csak ujabban építettek néhány lelencházat, de ezek sem nem elég nagyok, sem nem elég számosak arra, hogy a célnak egészen megfeleljenek. Az 1905-iki törvény, melynek Szell Kálmán a megteremtője és az állami lelencházak létesítéséről szóló, minden esetre alapvető intézménye a gyermekvédelemnek Magyarországon, da csak félmunkát végez. És pedig azért, mert a lelencházban csak a törvénytelen, illetve kített gyermekekről történik gondoskodás, azoknak 12 esztendő s ko-

rúgig. Holott 12 éves kora után a gyermek, különösen erkölcsi tekintetben sokkal inkább rászorul a vezetésre és pórázontartásra nagyobb szüksége van, mint fiatalabb korában. S mert 12 év után legkésőbb leveszi kezét az állam a talált vagy elhagyatott gyermekről, ezeknek nagyrésze mihamar a büntetőbírósnak ad dolgot.

A rendelet, melyet most adott ki a belügyminiszter, első sorban a züllésnek indult gyermekek megmentéséről intézkedik. A rendelet minden szakaszát humánus szellem lengi át, ennek dacára energikus és céltudatos. Nagy misszióval bizza meg a miniszter e rendeletben az országos Gyermekvédő Ligát, amely alig egy-két évi fennállása után az egész magyar társadalmat megnyerte a maga nemes céljára. Hiába a legkitünőbb rendelet, holt betű marad az, ha nem követik becsületesen és intézkedéseit nem fogantatosítják lelkiismeretesen. Az Országos Gyermekvédő Ligára hárul az a feladat, hogy a rendeletbe életet vigyen olyképpen, hogy a gyermekvédelem eszméjét, minél hathatósabban vigye bele a magyar társadalom minden rétegébe és az eszmének minél több áldozatkész hivatoborozzon.

Nem kételkedünk abban, hogy hatóságaink mindenütt a legmesszebbmenő támogatásban fogják részesíteni a Gyermekvédő Ligát annál is inkább,

mert az a nemes cél évente milliókra menő összeget emészt fel. Az állam nem képes ezeket a milliókat fedezni, bármilyen áldozatkészséggel kezeli is az ügyet, a milliók egyrészét a társadalom kell, hogy fedezze. Így van ez mindenütt a külföldön is, a hol a gyermekvédelem tekintetében ötven hatvan év előtt tartottak már ott, ahol mi most tartunk.

Tömörüljünk az „Országos Tisztviselői Szövetség“ zászlója alá.

Önökhöz szólok tisztviselő társaim! Kérve hívom Önöket, ne nézzük összetett kezekkel az események folyását, hanem segítsünk magunkon. Hiszen ha némák vagyunk, az anyánk sem érti meg szavunkat!

A hallgatás, jól tudjuk, beleegyezést jelentvén, azt hiszi a társadalom: jól megy sorunk, azért hallgatunk.

Aki nem kér, nem is kaphat mit sem! Hiszen az „Irás“ is azt mondja: „Zörgessetek és megnyitattik, kérjétek és megadatik nektek.“

Azt mondhatná valaki: Hazudik az ur! Mi nem kértünk?! Hiszen már vagy százszor és ezerszer kilincselte a tisztviselői kar, most az államiak, majd a vármegyeyiek, azután a számvevőség, majd a fogalmazói kar, emitt a postások, itt meg az adóhivataliak, végre az igazságügyi tisztviselők s az ég tudná, kik kilincseltek, de hiába, hasztalanul! Igaza volna a közbeszóló urnak, ha én, ami eredményt nem hozott, azt elveszett munkának nem tartanám, de így — a kilincselés elől kell, hogy kezdődjék.

T A R C A.

A fiatalság határa.

Irta: Donna.

Ifjuság, meddig terjednek határaid és hol az a pont, ahol az öregség kezdődik? Mi mondja meg az embernek: elérted azt az időt, hagyd el e fényes határokat, vonulj vissza az árnyékba, ide már nem illesz ugy sem.

Szépségnek, viruló egészségnek, pajzán jó kedvnek, dús reményeknek, fényes ideálok-nak összes fogalma te vagy, ifjuság. Bűvös-bájós kereteden belül az öröm és boldogság fénye, azonkívül homályos feledés.

Nem csoda akkor, ha marasztal mindenkit e vonzó kép, e kedves szövetkezet, melyből kilépni nem óhajt senki, sőt a határán túl is bent kíván maradni mindenki.

De hát hol is a határa, melyik az a pont, mikor visszafordulni lennének kénytelenek; kit kérdezzünk? mi adja nekünk a jelt arra?

Talán vérmérsékletünk, mely hevét vesztette, de az megmaradhatott ifju korunkéhoz hasonlóan. Képzeteink lehetnek szinte oly élénkek, gondolataink szárnyai oly könnyű röptűek, mint valaha.

Pedig mily könnyen válhatik nevétségessé az ember, nevezetesen a nő, ha éveivel nem számít, ha ugy viselkedik, beszél, ugy óhajt élvezni, mint fiatal korában.

Igaz, hogy nem egyformán vénülünk; van, ki már harminc éves korában elvirágozott, hogy számításba sem jön, és van, ki tíz év-

vel később is kellemes, szép és jó benyomást gerjeszt.

A viszonyok, körülmények, valamint az embernek természete hozzájárulnak a korábbi hervadáshoz, valamint a későbbi viruláshoz.

Szerencsés viszonyok között egy tucat évecske talán valami látható nyomot sem hagy vissza.

A gondtalan, kellemes élet közt és az élvezetek közepett, hogy jusson eszébe valakinek évei száma? Mi sugná meg annak: no itt az idő, vonulj vissza, számódra nincs hely, — és így könnyen megtörténik a mulasztás.

Kérdezzük talán tükrünket? Oh, azt ugy is tesszük; az persze, hogy igazmondó, egy szál kis ősz hajat sem rejt el és az első megjelenő ráncot elég kerlelhetlenül bemutatja.

Hanem hát ha csak mi látjuk, ugy vigasztaljuk magunkat és azután egész napon át nem szemléli magát az ember es másrészt, ha naponta látja az ember ugyanazon arcot, a változás nem oly szembetűnő, mint ha évek letelése után hirtelen észrevénne, hogy a korábbi gyengéd vonások majdnem gyermekded gömbölyűségűek, mily erősen markirozottak, vagy pedig a régebbi kifejezésüket teljesen veszítve, kiaszottá, fonnyadtá változtak.

Az átmenet lassu és majdnem észrevétlen, hogy az illetőnek nem tűnhetik föl és így nem csoda, hogy nincs tisztában magával.

Igy hát tükrünkben sem bizhatunk föltétlenül, mert nem hiszünk neki; érzésünk sem lankadtabb, szellemünk sem veszített rugalmasságából.

Hát hogyan és miként alkalmazkodjunk,

mikor senkiben sem bizhatunk; kit kérdezzünk, hogy kibontakoztunk-e már a fiatalság kötelekei közül?

Egy kis megfigyelés mellett pedig de könnyen rájöhettünk. Ne is ámitsuk magunkat. Tekintsük csak a mostani megjelenésünket; vegyük csak megjelenésünket az utcán a régebbihez képest és azonnal tisztában leszünk önmagunkkal. Ennél hüebb tükör nincsen.

Amikor már nem találkozol mosolygó tekintetekkel, amelyek szívesen szemlélnek; amikor a férfivilág nem néz rád oly bírálólag, mintegy becsülve szépségedet; amikor ez nem rántja kalapját fejedről elismerő tesszésének és hódolatának jeléül, hanem csak ugy-amugy kelletlenül szellőzteti kissé süvegét; amikor járhatsz, kelhetsz, bátran, legyen az világos nappal, vagy akár sötét éjjel, mással, vagy egyedül, egészen tetszésed szerint, anélkül, hogy valaki megütköznék abban; mikor kinyitott előtted a szabadság, amely után vágyódtál fiatal korodban és a melynek hasznát még sem vehetted, mert az évek korlátot zártak körüléd; amikor már férjed sem izetlenkedik féltékenységgel, melylyel fiatal éveidet elkészerítette és amikor más férfiak bókjai nem kergetik a pirt orcádba; amikor elismeréssel vagy férjed iránt, mert ő megmaradt oldalad mellett, midőn a világ cserben hagyott; ha már mindezt tapasztalod: akkor ne támadjon kétséged sem, mert akkor tükröd nélkül, minden egyéb fölvilágosítás nélkül elhíheted, föltétlenül híheted, hogy öreg vagy és tullepted az ifjuság határait, amelyekre út többé nem vezet vissza soha.

Azaz nem!... Nem kell kilincselni! abból már elég volt; más a kötelességünk; egyet tegyen meg csak a szellemi munkások táborára, a győzelem biztos lesz. Igen egyet! Ez az egy lépés lesz kezdete a biztos győzelemnek. A szellemi munkások gárdájának kicsitől nagyig oda kell sorakoznia, ahol föllelhető minden bajunk orvoslása, ez az egyedüli hely az „Országos Tisztviselő Szövetség” tábora. Mert tán azt tudják Önök, tisztviselőtársaim, hogy eddigi kilincseléseink miért nem vezettek eredményre? Azért, mert erőnket szétforgácsolva akartunk sikert elérni. Azért, mert az állami tisztviselő, ahány szakmabeli, annyi felé huzott; azért, mert a vármegyei az államtól külön próbált szerencsét; azért, mert a községit lenézte mind a kettő; azért, mert a magántisztviselővel csak félvállról beszélt még a községi tisztviselő is. Ezért nem volt eredmény. Miért?! Miért e széthuzás? Mi a visszavonás, a durva irigység folyamánya? Önök nem tudják, tisztviselőtársaim? Ugy-e tudják? — Mohács!

Miről van szó? Arról, hogy fizetésünk úgy, hogy abból tisztességgel megélhessünk, rendezve nincs; arról, hogy pragmatikánk megalkotva nincs, arról, hogy nyugdíj ügyünk régen megérett a revizióra; arról, hogy a vasárnapi munkaszünet behozassék; arról, hogy hitelügyünk igazságos és megkívántató előmenetelünk rendeztessék.

Már most kérdelem: Nem minden szellemi munkás közös ügye-e ez? Ugy-e igen? Nos ki merészeli tagadni az érdekszalakat?! Ugy-e, senki? És mégis, ahányan vagyunk, annyi felé huzunk. — Pedig, hej, ha az a néhány százezer szellemi munkás egyet óhajtván, összefogna, volna-e hatalom a földön, amely jogos, méltányos és igazságos ügyünk előtt el tudna zárkózni! Mikor egy fél millió, nem, egy-két millió ember kérne, követelne, bizonyára célt érnék.

Ez az állapot rögtön beáll, ha mi mindnyájan, személyválasztás, rang és foglalkozásra való tekintet nélkül belépünk az Országos Tisztviselő Szövetségbe.

Hiszen mit akar ez a szövetség? Azt, hogy magába gyűjtve a szellemi munkások száz-ezreit, vezesse őket a boldogulás biztos révébe; cselekszi azt, mit eddig egy tisztviselői szövetség, egy tisztviselői otthon sem tudott produkálni. Hogy kiszámított mértani pontossággal halad a kijelölt uton; csak egyet kér ennek fejében a szellemi munkások száz-ezreitől: pártolást. Igaz, ez a tisztviselőnél a legnehezebb.

Felsoroljam céljait az Országos Tisztviselői Szövetségnek? Kicsi ez a hely annak befogadására. Elég legyen annyi, hogy az összes szellemi munkások, tehát az összes állami, vármegyei, községi és magántisztviselők összes függő ügyeinek megoldása mellett anyagi függetlenségünk biztosítására, minden más banktól függetlenül, a már általam e lap-sábjain ismertett tisztviselői takarékpénztárt fogja ez év folyamán megalakítani. Üdülő házakat létesít, internátusokat állít föl, tisztviselői házakat épített; tagjai számára mindenféle ügyben ingyen jogvédelmet nyújt; állást közvetít tagjai számára, valamint tagjainak kedvezményes áron szerez fűrdőt és bevásárlási forrásokat. Ezért nem kér más, csak évi 4 korona tagsági díjat. S ha egy városban 20—30 tag van, akkor az helyi csoportta alakulván, ügyeit, bár a központ felügyelete alatt, de attól függetlenül intézi.

Önökön áll társaim, hogy megragadva az alkalmat, itt Tapolcán is megtegyük érdekünkben, amit tenni szent kötelességünk: Lépjünk be az Országos Tisztviselő Szövetségbe és alakítsuk meg a helyi csoportot. A hivatalfőnök urakat kérem, kezdeményezzék, mi támogatjuk az eszmét. *Vörös György.*

H I R E K.

Eljegyzés. Dr. Ruff Jenő tapolcai királyi aljárásbíró eljegyezte Dr. Karay Lajos magyar királyi kuriai bíró leányát Margitot.

Községi gyűlés. Tapolca község képviselő-testülete folyó hó 14-én gyűlést tartott, melyen alig jelent meg néhány képviselő s így egyes dologban határozatképes sem volt. Tárgyalta a volt Grünwald-féle kávéház ber-

beadása ügyét, mely szerint a községházában lévő kávéház és vendéglő helyiséget a legtöbbet ígérő Domonkos Ignác zalaegerszegi lakos nyerte el. A rendőrök és erdőőr fizetésjavítás iránti kérelmét, minthogy a gyűlés határozatképes nem volt, újra 30 nap múlva tartandó gyűlésre tűzi ki. E tárgynál dr. Szücs Arnold a szolgálati időnek megfelelő fizetési fokozatot kíván összeállítani. A tervezet elkészítésével megbízzák az előjáróságot. Egy segélykérvényre 5 koronát utalványoz.

Nagygyűlés a jégkár elleni biztosítás kedvezőbbé tétele tárgyában. A Tapolca-vidéki Gazdakör mozgalmat indított a jégkár elleni biztosítás kedvezőbbé tétele érdekében. Ez ügyben ma délután 3 órakor Tapolca községháza tanácstermében érdekeltségi nagygyűlés lesz, melyre a járás szőlősgazdái kivül az egyes szőlőművelő és bortermező vidékek érdekeltsége, a megyei gazdasági egyesületek, gazdakörök, az országos gazdaszövetség stb. lettek meghíva. Mint már jeleztük, a gyűlés célja előkészíteni azon teendőket, amelyek a jégkár elleni biztosítást állami támogatással, olcsóbbá teszik. Országos mozgalomra felhívni az érdekeltséget. A tárgy előadója Tus Antal tapolcai m. kir. vincellériskolai igazgató.

A tagosítás eszméje. Mult számunk vezércikke, melyben hűen le voltak írva azon áldatlan állapotok, melyek Tapolca község határában észlelhetők, a helybeli gazdák között elének visszhangra talált, s mint halljuk, aláírási ívet köröztetnek, amelyben maguk a gazdák sürgetik a tagosítás mielőbbi keresztülvitelét. Nagyon helyesen, hisz maguk a gazdák érzik annak égető szükségességét, mert a jelenlegi állapotok mellett a jelzett cikkben foglalt körülmények között teljes lehetlenség az okos és célravezető gazdálkodás keresztülvitele.

Halálozás. Koblencser Ignácné született Dukes Teréz folyó hó 12-én Budapesten hosszas betegség után meghalt. Hült tetemeit haza hozták szülőföldjére Tapolcára, hol folyó hó 15-én nagy részvét mellett helyezték az örök nyugalom helyére a tapolcai izraelita sírkertben. — A boldogult elhunyt koporsójánál Dr. Schönwald Károly rabbi szép beszédben méltatta e mivelte lélek és nemes szív érdemeit. Koblencerné igen szép műveltség felett rendelkezett. Hosszu 12 éven át volt munkatársa a „Tapolca és Vidék”-nek, hol szebbnél szebb, művelt, elfogulatlan lélekre valló tárcái megjelentek „Donna” név alatt. E tárcák közül „Az ifjúság határai” című lapunk mai tárca rovatában közöljük.

Tapolca a harmadik lakbérosztályba tartozik. A tapolcai állami tisztviselők már régebb idő óta a harmadik lakbérosztályba lettek sorozva. A nem állami tanítók fizetés és lakásbér rendezése ügyében most már szentesített törvény értelmében ugyancsak a lakbérosztályba sorolja a tanítókat is, kiket fizetésüknek megfelelő lakáspénz illet meg már a folyó év július 1-től kezdve. Aki ismeri Tapolca lakbérügyeit még ez sem megfelelő a helyi viszonyoknak, mert például a tanítók részére biztosított lakásért nálunk legalább 380—400 koronát kérnek. Ha Zalaegerszeg, Keszthely községeket a második lakbérosztályba sorozták, ahol kedvezőbbek a lakbér viszonyok, mint nálunk, úgy egy cseppet sem csodálkozhatunk, ha a helybeli állami tisztviselők még a második lakbérosztályba leendő sorozást is kérelmezik. A felekezeti iskolafentartóknak azonban az új törvény nemcsak a lakbérkiegészítést teszi, kötelességévé, hanem gondoskodniuk kell a törvénybiztosította korpótlék kiegészítéséről is, amire ha az iskolafentartó nem lenne képes, kérelmezheti az államtól is; azonban bármikor is nyerjen az elintézt, a korpótléktöbblet is folyó évi július 1-től kezdve jár a tanítóknak. Mint halljuk a helybeli izraelita iskola ez ügyben a mult héten tartott iskolaszéki gyűlésen már elintézte a törvény szabta lakásbér illetőleg korpótlék kiegészítés ügyét.

A vasárnapi pálinkamérés betiltása. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök terjedelmes memorandumot dolgoztatott ki, amelyben a pálinkamérések vásár és ünnepnapokon való nyitvatartását

kívánja korlátozni. A pénzügyminiszterium a memorandumot megküldötte már a kereskedelemügyi miniszteriumnak is, mint amelynek reszortjába tartozik a munkaszünetre vonatkozó ügyek elintézése. A pénzügyminiszter a memorandumban nagyfontosságú és mélyreható elveket hangoztat s hajlandónak mutatkozik hozzájárulni ahhoz, hogy az égett szesz kimérése vasárnapokon és nagyobb ünnepek mindkét napján délelőtt 10 órától kezdve egész napra beszünttessék, míg a közönséges pálinka kimérése ezen a napon teljesen eltiltassék. Arra is hajlandó a miniszter, hogy az italmérsi engedélyek kiadásánál oly megszorító rendelkezések léptetessenek életbe, hogy kihágások dolgában visszaeső üzletesektől elvonassék az italmérsi engedély. A pénzügyminiszter hivatkozik arra, hogy a közhangulat nyomásának engedve, határozta el magát a tervezett reformok életbeléptetésére, mert a vidéki törvényhatóságoktól egyre sürűbben érkeznek ez irányban a fölirotok.

A cigányok jóakarója. Mikor az albertiraisi és dánosi rémdrámákat lejátszották Faraó ivadéka, akkor az egész ország felháborodva sürgette, sőt követelte és követeli most is, hogy ezek az emberbőrbe bujt vadállatok, a kóbor cigányok, garázdálkodásának a törvényhozás, az államhatalom, minden súlyának latbavetésével, ha kell, a legradikálisabb módon is gátat vessen. Tovább a cigányügy el nem odázható. Az államhatalom engedve a sürgető kívánalomnak, a cigányügy rendezése ügyében tájékozást nyerendő, felhívta egyebek között a csendőrsőket is, hogy az említett ügy mikénti rendezésére tegyék meg véleményüket. Derék csendőrségünk a kiadott rendeletnek megfelelően, első sorban azon elvből indult ki, hogy minden cigányt születési és illetőségi helyére kell kísérni és ott számba venni, s ha ez megvan, lehet csak tudni, hány tagu cigánybandával van minden községnek dolga s mi intézkedés volna velük szemben célra vezető. Ez irányu működésüket a tapolcai járás csendőrsői is megkezdvén, tapasztalta, hogy különösen a badacsonytomaji cigánytelep van telve idegen cigányokkal. Badacsony vidéke jómódu polgárai a legjobb terrénum a lopás és rablásra. A badacsonyi derék csendőröknek emberfeletti munkát kellett végezniük és kétszerezett éberségre volt szükségük, hogy ezeket a gaz csordákat megfékezhesse és a kiadott utasításnak megfelelni tudjon. Ha valaki ismeri a cigányt, könnyen megérti, hogy minő dolga volt a jelzett őrsnek; mi sem természetesebb, mint az a gondolat, hogy most, a felbuzdulás korszakában, áthatva az ügy fontosságától, az egész társadalom nem csak adattal szolgál az emberfeletti munkát teljesítő csendőri közegeknek, hanem tettel és szóval támogatja azt. Sajnos, ezzel szemben találkozunk kaputos ember, aki a vadállatnál is vadabb, minden emberi érzésből kivetkőzött cigány népséget pártfogásba véve, a mindenki javán, vagy az életbiztonságának megszilárdításán fáradozó, a cigányok ellen eljáró és működő csendőrség ellen fordul és a rend és béke ügyében dolgozó csendőrséget a cigányok nevében följelenteli föltesse hatóságához azért, mivel a csendőrök a cigányokkal gorombán bántak. Nos, ez a humanizmus köpenybe burkolt atyafi jegyezze meg, hogy a célt elérte. A csendőrség, hogy sem ő feygelmin menjen keresztül, jobbik eszét véve elő, a kényelmesebbjét fogván fel a dolognak, úgy gondolkodott: mit buzgólkodjam, majd ha hálából a csendőrséget feljelentő atyafit és családját a cigányok Dános és Albert-Irsa módra kiirtják, — akkor is ráérek a munkára! Ha a humanitás jegyében élünk is, nem szabad annak örve alatt elvenni a kedvét a csendőrségnek a rend csinálástól; mert ha tőle sem fél a vad cigánycsorda, úgy befellegzett az élet és vagyonbiztonságunk.

Hagyja csak a cigányok jóakarója a csendőröket az ő hivatalos munkájukban zavartalanul tovább működni. A csendőrség pedig kinék lelkiismeretes munkálkodásának köszönhető a vagyon és életbiztonságunk, ne hallgasson a hivatalos prókátorokra, hanem végezze tovább megkezdett munkáját, amiért a nagyközönség mindig elismeréssel adózott és adózik ezután is.

Tanítógyűlés. A „Balatonfelvidéki néptanító egyesület“ folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a balatonfüredi állami polgári fiúiskolában. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tisztújítás. 3. Az egyesület fennállása, avagy a megyei általános tanítóegyesületbe leendő beolvadása feletti határozathozatal. 4. Mit kíván a magyar néptanító? előadó: Szabó Károly balatonfüredi ref. főtanító. 5. Nyugdíjtörvény revíziója, előadó: Fejes Aladár nemes-pécselyi ref. tanító. 6. A kézimunka megoldásának módja a népiskolában; előadó: Biró Sándor karánsebesi állami néptanító. 7. Folyó ügyek és indítványok.

Szabadelvi szervezkedése Balatonfüreden. Balatonfüredről írják, hogy Dániel Ernő báró és Kautz Gyula volt szabadelvi pártiak részvételével bizalmas tanácskozás volt, amelyen jórészt volt szabadelvi képviselők vettek részt. Az értekezlet tagjai szükségesnek mondták, hogy „Deákpárt“ néven újra szervezkedjenek. Szeptemberben az új párt országos szervezését megindítják.

Háziipari tanfolyamok és gazdasági népies előadások. A Tapolcavidéki Gazdakör a zalamegyei gazdasági egyesülettel karöltve, a járás több községében a gazdaság különféle ágaiból előadásokat tartat, továbbá Balatoncsicsóban, Tördemicen és Gyulakesziben kosárkötési tanfolyamokat rendez. Gazdakörünk első évi tevékenysége már is tanúbizonyságát adja életrealitásának, ami e járás gazdáinak erkölcsi és anyagi boldogulását célozza, amit kintartással bizonyára el is fog érni.

A Dunántúli Pénzintézeti Tisztviselők Egyesülete folyó évi szeptember 8-án délelőtt 10 órakor Pécsen, a kiállítás ünnepélyek csarnokában közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénzintézeti politika Magyarországon. Előadja dr. Berényi Pál ügyvéd. 3. A pénzintézeti tisztviselők jogi helyzete. Előadja dr. Hantos Elemér ügyvéd, a Magyarországi pénzintézetek országos szövetsége titkára. 4. Indítványok. A gyűlésen a tisztviselő-kartársak, valamint a pénzintézetek igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai részvételét kéri. Lakás-szükségletek a pécsi országos kiállítás elszállásolási irodájánál jelentendők be. A kiállítás 1 korona belépti-díj mellett megtekinthető. A kiállításra való tekintettel a Magyar államvasut vonalaira kedvezményes vasuti jegyek válthatók; a Déli vasuton utazóknak Boda József urhoz Kaposvárra intézett megkeresésére kedvezményes jegyeket küldenek.

Leszállott a hús ára. A marhaárak 25—30 százalékkal szállott le, a marhahús árát a tapolcai mészárosok 8 fillérrel adják most olcsóbban. Vajjon arányban van-e a marha ára súlyedésével a leszállított hús ára?

Vasuti szerencsétlenség áldozata lett folyó hó 15-én Berger Károly Lajos keszthelyi gazdasági akadémiai tanár fiatal neje, ki a csikszeredai vonatkiskiklás alkalmával koponyarepedést szenvedett és azonnal meghalt. Három kis árva siratja el a korán elhunyt gondos anyját, kit Keszthelyre szállítanak és ott temetnek el.

Heti marhavásár Sümegen. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Sümegen a hétfői heti vásárt szeptember 2-től kezdve, szarvasmarha főlhajtással tartassák meg.

Ünnepség a Balatonon. A Dunántúli Pénzintézeti Tisztviselők Egyesülete folyó hó 18-án Keszthelyen a Balaton partján a keszthelyi kórház alap javára ünnepélyeséget rendez.

A tapolcai ipartestületi betegsegélyző pénztár feloszlása. Mint már mult számunkban jeleztük, az új munkásbiztosítási törvény életbelépte alkalmával az eddig fennállott ipartestületi és egyéb betegsegélyző pénztárak megszűntek. A tapolcai ipartestületi betegsegélyzőpénztár a mult vasárnap tartotta utolsó közgyűlését, melyen bemutatták a folyó hó 7. 8 és 9-én megtartott felszámolás eredményeképp összeállított számlalásokat. Ezeket a közgyűlés Vörös György járási számvevő ismertetése után a közgyűlés elfogadta és a tisztviselőknek a felmentvényt megadta. A közgyűlés második tárgya

volt a megmaradt tiszta vagyon hova fordítása iránti határozat. Erre nézve a közgyűlés úgy határozott, hogy a fennmaradt összegből mindazoknak a munkásoknak, akik a feloszlás alkalmával ezen pénztárnak tagjai voltak, megbetegedésük esetén a munkás-pénztártól nyerendő táppénzen kívül a nőlen munkásoknak napi 1 korona, a nős munkásoknak napi 2 korona külön segélyt nyújt. Ide számítja azon jelenlegi ipartestületi tagokat is, kik bármi okból a jövőben mint segédek lesznek kénytelenek dolgozni. Ezen határozatot felterjesztik az országos munkásbiztosító pénztárhoz és csak ha ez elfogadja, lép érvényre, ami azonban kissé kétséges, mert az ilyen közzépénz letehető ugyan alapítvány képpen és az új törvény is ezt az egy módot jelöli meg, mint a mire a megmaradt pénz fordítható, — de nézetünk szerint a tőkének fenn kell maradni és csupán a kamatokat lehet segélyezésre fordítani.

Országos vásárunk elég forgalmas volt. Mintegy 1500 drb. állatot hajtottak fel, legnagyobb részt szarvasmarhát. Adásvétel mintegy 500 drb. volt. A zsigvásár azonban elég gyér képet nyújtott, csak néhány ruhaszövet satorban volt nagyobb forgalom.

Nyári táncmultság. A katolikus kör nyári táncmultságát szokásához híven folyó hó 15-én, búcsu napján tartotta meg özv. Kovács Györgyné vendéglőjének kerthelyiségében. A multság anyagi és erkölcsi sikerét mutatja az, hogy a tágas szép kerthelyiséget egészen betöltötte a vidáman és szépen mulató vendégsereg, amely csak napfeljöttével oszlott szét. Ez alkalommal felülfizettek: Ley József, 5 K. Kovács István 4 K. Dr. Deák Jenő, Glazer Sándor, Marton Rezső, Dommanich Sándor, Kaszap Árpád, Horváth János 2—2 K. Aranyodi János, Boszörményi N., ifj. Nemeth Ferenc, Stephanech János, id. Nemeth Ferenc, Hegyi Gusztav, Flieg József, Nemeth Jenő, Kalmár Ferenc, Horváth Jenő, Nagy Ignác, Felisch Antal, Körmendy Kálmán, Wollák Gyula, Révész Jacques, Prinzinger Lajos 1—1 K. Farkas Ferenc 50 f. Nemeth András, Szánti István, Pusztai György, Süle Peter, Bóday Sándor, Harangozó Lajos 40—40 f. Velladics Sándor, id. Bogdán Flóri, Katona József, Szollár József, Nemeth Lajos, Slang Lajos, ifj. Barabas János 20—20 fillér. Fogadják a felülfizetők ez úton is a kör köszönetét.

Állatdíjazás Tapolcán, felhívás a tapolcai járás gazdáihoz. A „Tapolcavidéki Gazdakör“ igazgató választmánya a folyó hó 11-én tartott gyűlésén elhatározta, hogy *folyó évi szeptember hó 23-án* délelőtt Tapolcán a nagyméltóságu földművelésügyi miniszter és a megyei gazdasági egyesület segítségével állatdíjazást rendez. Az állatdíjazásra a járás minden gazdája felhajtathat szarvasmarhát, és pedig üsző tehenet, tehenet borjuval, magyar és nyugoti fajtát. Magyar fajta csak korlátolt számban, nagyobb mennyiségben csak a vidékre kijelölt nyugoti fajta szarvasmarhát díjaz. A díjak nagysága 10 koronától 60 koronáig terjednek, az állatok minősége szerint. A nagyobb gazdák, uraságok pénzbeli jutalom helyett elismerő oklevelet nyernek. A díjazás célja az állattenyésztés előmozdítása, szép és nemes tenyésztések előállítása és nevelése, amiért is csak saját nevelésű állat hajtható fel.

Eljegyzés. Weisz Sándor eljegyezte Neuhäusler Rízát. (Minden külön értesítés helyett.)

Kerámit-gyár Sümegen. Sümeg határában, az u. n. Baboss erdőben, nagy területen, vas-oxidral kevert kaolin-földet találtak. A terület tulajdonosa ezt kihasználandó, kerámit-gyárat állít fel.

Szanatórium a Balaton mellett. Bogláron néhány tekintélyes polgár Balaton-Szanatóriumot akar alapítani. E sanatórium a kedvező természeti viszonyok következtében a gyengült idegzetű felnőtteket a víz-szanatóriumokhoz hasonló gyógykezelésben részesítené, ép úgy meghonosítaná a modern gyógy-módok legfontosabbjait: a villamos gyógyítást, a masszaget, lég- és fenyőfürdőt stb., sőt a balatoni téli sportot sem hagyán számi-

táson kívül. Azt jó előre megmondjuk, hogy életképes ez üdvös intézmény csak akkor lesz, ha a gyógyulást és üdülést keresők a természet adta kincseken kívül mindazt az előnyt és kényelmet is meg fogják találni, sőt még fokozottabb mértékben, amit a külföldi hasonló sanatóriumok nyújtanak. Erre tehát jó előre felhívjuk az alapítók figyelmét és meg vagyunk győződve, hogy e fontos körülményt nem hagyják majd figyelmen kívül.

Sportünnepély. A tapolcai felsőbb iskolai növendékek a kellemes szórakozást a hasznossal egyesítve, a tíz hónapi fárasztó szellemi munka után a testet edző különféle sportnemeket gyakorolták, amely a test szükséges edzése mellett a test és kézügyesség fejlesztésével is jár. — Két hónapon át gyakorolták délutánonként a vásártéren a sokféle sportnemeket, amelyek bemutatására folyó hó 20-án, kedvezőtlen idő esetén 25-én a vásártéren ünnepélyt rendeznek. Ifjaink nemes törekvését örömmel kell fogadnunk; menjünk el ünnepélyükre, hogy ezzel is kifejezést adjunk tetszésünknek. Lelkesítsük további törekvésre, hisz az ő céljukat a felnőttek tudják legjobban mérlegelni, — különösen akkor midőn annak jövődelmét a kórház alap javára fordítják. Az ünnepély védnöke dr. Szücs Arnold ügyvéd, aki szívesen tett eleget ifjaink kérelmének, midőn őt a védnökségre felszólították. Az ünnepély sorrendje: Gyülekezés a vásártéren a fenti napon délután 4 órakor. 1. 100 yardos futás. 2. Súlydobás. 3. Magas ugrás. 4. Gerelyvetés. 5. A és B csoportok staféta futása 400 méterre. 6. Fűleslabda játék. 7. Football match. — Belépőjegy ára 50 fillér. A jótékony célra való tekintettel felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak.

Értesítés. A szentgotthárdi községi főgimnáziumot a vallás- és a közoktatásügyi min. kir. miniszterium az 1907/1908. tanévre államosította; ezen intézkedéssel főgimnáziumunk sorsa biztosítva van. Szentgotthárd város kedvező fekvése, szép vidéke, egészséges, tiszta levegője és vize nagyon jó hatással van a tanulók testi és lelki fejlődésére. Az a körülmény is ajánlja ennek az intézetnek a látogatását, hogy valószínűleg nem lesz felette sok tanuló s így az iskolában minden tanulóval többet lehet toglalkozni. Szentgotthárd város az állami vasutak fővonala (Budapest—Graz) mellett fekszik s azért az ide-oda való utazás könnyen és gyorsan történik. *Az igazgatóság.*

Becsületes megtaláló. Még csoda, hogy ebben az egoista világban egy-egy jó lélek is található. Ez a becsületes és jó lélek Szabó Erzsébet, tapolcai lakos, aki a most elmúlt tapolcai országos vásáron 520 korona készpénzt talált; kötelességét tudva, átadta a pénzt a csendőrségi járőrnek, aki a főtisztviselői hivatalban deponálva, a káros Tóth Ignác jelentkezvén azt felvette. A becsületes megtaláló 20 korona jutalmat kapott.

Lopás. Üveges Anna halápi lakos gyermekének, hogy ujcipője legyen Negli Józsefné illetve Dobosi Sándornétól 1—1 párt elemelt. Talán az első pár nem volt jó, azért emelte el a másikat; a gyermekét így gondozó anyát a járásbíróóság veszi pártfogásba.

Talált vitorlás hajó. Akali községben Gondy Sándor egy gazdátlan vitorlás hajót talált a Balaton partján. A tulajdonos Akali községnél átvetheti.

Égető kérdést oldottak meg a Glóbin, legjobb és legfinomabb cipőtisztítószerezrel, mely tisztítószerezrel ápoltt cipők mindig megtartják szépségüket és tartós fényüket. E szer ment minden ártalmas alkotórésztől, különösen savaktól. A Glóbin oly szer, amely nagy zsirtartalma foytban a bőrnek puhaságot, hajlékonyságot és tartósságot kölcsönöz. Keveset kell belőle felhasználni és mégis túrkörtisztja, mely fekete színt ad, nem piszkít, nem zsíroz és meggátolja a ruha bepiszkítását. Előállítja Fritz Schulz jun. r. t. Lipcse, Neuburg, Eger és Lincolnban New-York mellett.

Szilágyi és Diskánt miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Villám“ centrifugális boggyozó és zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített

„Kossuth“, „Kincsem“ és „Hegyalja“ borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített „Rákóczy“ kettős kosaru sajtók, amelyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egeri, a pozsonyi II. mezőgazdasági és az 1906. évi nagyváradai kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Piaci árak.

augusztus 18-tól.

Liszt:

Buza:	D.	0	1	2	3	4	5	
		36	40	36	34	32	28	14 korona.
Rozs:	I.	II.	V.	K.				
	26	24	11	10			korona.	
Tengeri:	Liszt	kása	dara					
	20	22	18				korona.	

Gabona:

Buza	Rozs	Tengeri	Árpa	Zab	Burgonya
23	18	17	16	17	5 kor.

*„Nig csak apró ligény vagyok,
S az igazságtól durradok,
Ért pedig higgyék el nekem,
Kneipp-kávénak köszönhetem.“*

Valódi csak az eredeti csomagokban **Kathreiner** névvel.

Ne használja senki keverék nélkül az izgató gyarmatkávéit!
Kizárólag a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé** bizonyult a legjobb pót-kávénak, mely könnyen emészthető, tápláló és vérképző, miáltal előmozdítja az egészséget.

Gyermekeket már csak a **Kathreiner-re** szoktassuk.

HIRDETÉSEK.

Állandó fogműterem.

WELLNER GYULA

veszprémi fogász állandó fogműterme
Tapolczán, Eibeschutz-szálloda.
TAPOLCAN tartózkodik **Julius**
hónap kivételével minden hónap
20-tól 27-ig bezárólag.
Készít minden a műfogászat
körébe vágó műveleteket.
Jótállás az összes műveletekért.

Tisztelettel tudatom a nagy-
érdemű közönséggel, hogy
a Ganz-gyár tapolcai vállalatától kiléptem és Tapolcán
Schwarz Mór ur házában
villanylámpákból és
villanyfelszerelésekből
állandóan nagy választéku
raktárt tartok.

Elvállalok e szakmába vágó minden-
nemű munkát, továbbá villamos csen-
getyüket, telefon vezetéket a legjutá-
nyosabb árakon.

Neuhäusler József.

Rohitsi Styria-forrás.

Orvosilag ajánlott gyógyviz
gyomordaganat, — görcsök, Brigt
féle vesegyulladás, torok és gége
katarus, gyomor és bél katarus, cukor
betegségek, székrekedés és májbeteg-
ség ellen.

Kitünő etedmény!

Főraktár Magyarország részére:
HOFFMANN JÓZSEF
Budapest, V. Bathory-utca 8

Kiadó lakás.

A főutcán levő házamban az
emeleti lakás október 24-étől
fogva bérbeadó.

Schwarz Herman.

Egy teljes
asztalosműhely berendezés,
két segédre való szerszámmal,
jutányos áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Mersits József, hentes.

Üzlet átadás miatt
nagy mennyiségű **butor**
és kávéházi berendezés, úgy
mindennemű edény és ágynemű
jutányos áron eladó
GRÜNWALD SÁMUEL
kávéházában, Tapolcán.

Értesitem a tisztelt husvásárló kö-
zönséget, hogy nálam a husnak
kilogramma

Marhahus:

I. rendű levesthus	64 kr.
pecsenye husok	68 "
II. rendű levesthus	60 "
szegy hus	56 "

Borjucus:

eleje	70 kr.
hátulja	80 "

az árak nyomtatékkal együtt értendők.

Hirsch Dávid mészáros.
Tapolcza, (főtér).

Egy 9×12-es

fényképező gép

teljes felszereléssel 50 koronáért eladó.
Ugyanott **Bródy összes művei**, fehér
vásznon diszkötésben, féláron 36 koro-
náért eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

VACUUM F. O.

pormentesítő és fényesítő

PADLÓ OLAJ

kilónként 1 K. 40 fillérért

kapható kizárólag

POPPER GYULA

fűszer, festék és lisztkereskedésében
Tapolcán.

ERTESITÉS.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy
a városi téglaüzemnél, melyet **motor-
erőre** rendeztem be, ezentul

francia hornyolt cserépszindelyt

állítok elő. Szükség esetén szívesen
szolgálak árajánlattal.

Pressing Gábor

a városi téglaüzem bérője.

FÁRADÁS NÉLKÜL
remek, koromfekte fényt állít elő.

Globin
a legjobb és
legfinomabb
csipolósítószer

Puhává és tartóssá teszi a bőrt.

A Tapolcavidéki Gazdakör NAPTÁRA

az 1908-ik évre.

MEGJELENIK 1907.

DECEMBER HÓBAN.

HIRDESSÜNK!!

A „Tapolcavidéki Gazdakör“ és a „Tapolcai Lapok“ kiadóhivatala az 1908. évre nagyterjedelmű

NAPTÁR

kiadását határozták el, a „Tapolcavidéki Gazdakör Naptára“ címmel. A naptár a rendes naptári részen és helyi értesítéseken kívül a mezőgazdaság és szőlőtermelés körébe vágó szakcikkeket fog közölni. A naptár több ezer példányban fog megjelenni, így a hirdetések terjesztésére igen alkalmas lesz. Már most felhívjuk az illető kereskedőket és iparosokat, hogy amennyiben a „Tapolcavidéki Gazdakör Naptára“-ban hirdetést közzé tenni óhajtanak, ezen szándékukat lapunk kiadóhivatalánál mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. * * * *

A „TAPOLCZAI LAPOK“
kiadóhivatala.

Tapolcza, 1907.

PREISZ MANÓ

cím-, szobafestő és mázó,
Tapolcza, Uj-utca.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát u. m.: **üveg-, cím-, templom-, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb áron.**

Halagos szőlőhegyen

özv. Pruska Sándorné tulajdonát képező

3 katasztrális hold 900 □ öl nagyságu

S Z Ő I Ő

eladó. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

EKSTEIN SAMU

bankbizományos
Zala-Szent-Gróton.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom

pénzügnökségi irodámat.

Folyósítok állandó és törlesztéses **jelzálogköcsönöket** házakra, földbirtokokra, vállalatokra. Bekeblezett drágább kamatu régi terheket konvertálok 5½ százalékra néhány nap alatt minden előleg nélkül.

Váltóköcsönöket 6 százalékra folyósítok és konvertálok.

Becsübizonyítványt nem kérek, elégséges csupán a telekkönyvi kivonat. Előlegesen értekezni **tapolczai** megbizottamnál, **Erdős Ferencz**nél is lehet.

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választéku raktárát, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.:

permetezők, szénkénevezők, porozók és lepkefogó lámpák,

továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekben.**

Azonkívül állandó raktárt tartok mindennemű

gazdasági gépekből.

TAPOLCZAI LAPOK

augusztus 18.

HIRSCH JÓZSEF

HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE
Tapolca (Főtér.)

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés-zsir, háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBÁSZ, PÁRIZSI ÉS SZAFALÁDE

Legolcsóbb napi árak.

KIADÓ

a főutcán (Poper Gyula házában) egy emeleti butorozott szoba.

A szigligeti malom

1908. január 1-től 6 vagy 12 évre bérbe adandó.

Ajánlatok folyó évi szeptember hó 1-ig báró **Puteáni Géza** urhoz Szigligetre küldendő, hol a feltételek is megtudhatók.

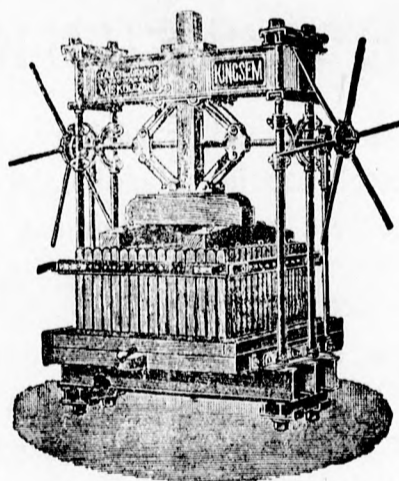
TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

1902-iki borászati kiállítás, Eger: I. díj, díszoklevél és aranyérem.

BORSAJTÓK.

Legújabb rendszerű **könyök-szerkezetű** „Kossuth” „Kinesem” „Hegyalja” és „Acél-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legjobb rendszerű

Rákóczy kettős kosaru sajtók, nagyüzemű préseléshez.

Főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfelfejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető.

Szőlőzuzók és bogyózók!

„VILLÁM” legújabb centrifugális és bogyózó gép.

Szilágyi és Diskant gépgyára,

MISKOLCON.

Borsajtóink a pécsi kiállítás borászati csarnokában megtekinthetők.

➡ **ÁRJEYZEK INGYEN.** ➡

1902-iki országos gazdasági kiállítás, Pozsony: I-ső díj, aranyérem.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Kedvelt borviz!

Minden külföldit fölmúl hazánk természetes szén-savas vizek királya:

a mohai **ÁGNES** Forrás.

Milenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-

égést rögtön megszünteti, pártatlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Főraktár Zalamegye és vidéke részére: **HOFFMANN JAKAB FIA** cégnél Keszthelyen.

Olcsóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Nyomatott Löwy B. gyorsajtóján Tapolczán.